

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ară 6 cr., a treia-ară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplică Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrisuri nu se înapoiază.

Numele singuratici a 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografică”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat și la loterie.

Dualismul.

(top.) În programul nostru național, chestia dualismului e numai atinsă, dar' nu e precisată. Formează punct din programul nostru național și dualismul, dar' numai într'atâta, că ne-am rezervat dreptul a ne pronunța asupra lui atunci, când va fi pus la ordinea zilei.

Astăzi dualismul e chestie arzătoare; și dacă nu am fi împedecați în mod voinic și ilegal în acțiunile și activitatea noastră politică, conferența națională a Românilor din Ungaria, Transilvania și Bănat, ar avé de datorință să se ocupe negreșit în aceste zile grele pentru întreaga monarhie și cu lămurirea acestui punct din programul nostru, lăsat în suspens la formularea programului.

Și poziția ce ar trebui să o iee astăzi în chestia dualismului conferența noastră națională, ca for reprezentativ al întregului popor român din această țară, n'ar pute să fie decât numai — negativă.

În decursul celor treizeci-și-trei de ani, de când e introdusă în monarhie această formă de guvernare, ni-s'a dat destulă ocaziune să ne convingem, că pentru noi, Români, și pentru toate celelalte naționalități nemaghiare din țară, dualismul e o plantă exotică, la umbra căreia s'a adăpostit, s'a desvoltat și a prins putere numai una din naționalitățile patriei comune, — naționalitatea maghiară. Celelalte națiuni conlocuitoare n'au avut alt rol în jurul acestei plante, decât să care mereu la apă și să o ude, ca să nu se vestejească, și prin aceasta să nu se contureze prăpăciunile celor adăpostiți la umbra ei.

Dar' tocmai dacă nu făceam în trecut tristele experiențe pe cari le-am făcut cu »bunătățile« isvorite pe seama noastră din acest fatal dualism, — finuta Maghiarilor, manifestată astăzi în chestia dualismului, ar trebui să ne dicteze linia de conduită.

Vedem cum Maghiarii se tânguesc zilnic și sânt adânc îngrijorați, că dualismul se va prăbuși; și această temere și îngrijire a lor trebuie să ne fie busola determinativă în această chestie. Ce e bun și neîncunjurat de lipsă pentru Maghiar, — e rău și e păgubitor pentru noi. Aceea ce Maghiarii ar voi să păstreze și conserve cu ori-ce preț; să apere, — cum zicea în zilele trecute un politician maghiar, — »cu brațele, cu capul și cu umerii lor«, — noi trebuie să respingem, din tot adinsul și cu toate puterile, pentru-că ce e rău pentru ei, pentru noi e iad.

Noi, Români, am fost din capul locului în contra acestei forme de constituție, pentru-că am văzut și am înțeles atunci când s'a inaugurat, că ea nu e alta, decât o învoială legată între Viena și rassa maghiară; nu e alta decât punerea celorlalte naționalități din patrie la discreția Maghiarilor, aici în Ungaria, și tot așa punerea popoarelor din Austria la discreția Nemților. A fost o convenție de predominare, legată între Nemții din Austria și Maghiarii din Ungaria, — nimic alta.

Roadele eșite din această formă de stăpânire le-am văzut apoi și le-am esperiat din greu. Și că astăzi dualismul se clatină și amenință că se va prăbuși, nu e decât urmarea firească a formei nefirești ce i-s'a dat din capul locului.

Dualismul, în loc să ocrotească la sînul seu toate popoarele monarchiei, le-a împărțit în două grupe, și o grupă a fost dată pradă pe mâna Nemților, celelalte pe mâna Maghiarilor. A fost introdusă eghemonia, dincoace și dincolo, eghemonia de rassă. Dar' socoteala a fost greșită dintru început, pentru-că eghemonia a fost zdrobită în celelalte parte a monarchiei, și cu zdrobirea ei s'au clătinat din temelii și bazele dualismului. Vieța sa — astăzi numai o vieță artificială, forțată și ne-naturală.

Și tot ce nu e natural, nu poate să aibă trăinicie lungă.

Căci e nenatural, ca un popor să stăpânească, să terorizeze și să exploateze pe celelalte, cari cu el împreună formează statul, — ear' pe deasupra mai formează și majoritatea în stat, — și să se mai afirme, că un astfel de stat e — constituțional.

E nenatural, ca în stat, numit constituțional, să fie pus numai un popor la adăpostul și sub scutul constituției, ear' toate celelalte popoare conlocuitoare să fie scoase cu forța din cadrele constituționalismului.

E nenatural, ca egala îndreptățire, promisă tuturor popoarelor monarchiei, și garantată și sancționată prin cuvinte solemne ale Domnitorului, să fie estinsă numai asupra datorințelor cetățenești și nu și asupra drepturilor cetățenești.

Aceste nenaturale stări de lucruri le-a adus cu sine dualismul, și sub greutatea lor stă acum să se prăbușească. E irelevant, dacă se va prăbuși mâne, sau mai târziu, dar' se va prăbuși, pentru-că prea grele sânt păcatele ce-i apasă umerii.

Prăbușească-se. Noi nu-l vom deplânge; și afară de Maghiari și de Nemții din Austria, — dar' nici aceștia toți, — nu-l va deplânge nici unul din popoarele monarchiei. În schimb însă toate vor cere, ca în locul dualismului să se ale o astfel de formă de guvernare, care să le mulțumească pe toate. Și aceasta o cer popoarele în interesul tronului și al monarchiei, — pentru-că tot ce va semnă cu dualismul, — ca dualismul se va sfîrși.

Sibiu, 30 Dec. n.

Cuota. După lungi consultări, purtate între miniștrii ambelor țări dualiste, s'a ajuns la înțelegerea, că *cuota* să fie stabilită din partea Coroanei numai pe jumătate de an. Ziarele oficiale din ambele părți ale monarchiei, vor publica mâne, în ziua ultimă a anului, rescriptul Monarhului, referitor la regularea provisorie a cuotei. Cuota va fi stabilită în proporția acceptată din partea comisiunilor parlamentare, însărcinate cu regularea ei. Tot mâne vor fi promulgate în Austria și legile referitoare la pact, dându-se putere de lege pe baza §-lui 14 din constituție.

Dualismul. Miniștrii maghiari, terminându-și lucrările la Viena, au sosit acasă, la Budapesta, unde-și vor bate capul mai departe, ca să găsească o nouă formă de constituție pentru înlocuirea dualismului. E vorba, că în ziua de Anul-Nou, cu ocaziunea obișnuitei felicitări ce se va aduce din partea partidului guvernamental prim-ministrului Széll, acesta va face declarațiuni de mare importanță în direcțiunea aceasta. Nu cumva a aflat Széll vre o formulă și pentru boala de care e bătutită monarhia?

Semne de împăcare. În ședința consiliului comunal din Praga, ținută Joi, un reprezentant a făcut declarația, primită cu vii aprobări, că e de cea mai mare urgență, ca divergențele naționale dintre cele două națiuni din Boemia să se aplaneze pe cale amicală, ceea-ce ar corăspunde nu numai dorinței Monarhului, ci și dorinței populațiunii întregi din Boemia. Primarul orașului Praga a declarat că ia la cunoștință dorința exprimată.

Bánffy în disgratie. În cercurile politice din Budapesta se vorbește că baronul Bánffy va fi silit să-și deie în curând demisia din postul de mare ispravnic al curții maghiare. Motivul e un articol scris de Bánffy în revista »A hét«, în care Bánffy, după firea lui, spune multe lucruri necuviincioase despre cele întâmplate la curte. Bánffy ar avé de cuget să intre de nou în dietă și să facă politică. Numai se găsească cerc electoral care să-l onoreze cu încrederea!

CONGREGAȚIUNEA COMITATULUI HUNEDOARA.

Lupta pentru Iancu.

— Raport special al »Tribunei«. —

Deva, 29 Dec. n.

Astăzi s'a ținut adunarea comitatensă în Deva, sub conducerea comitetului-suprem contele Bethlen. Deschiderea adunării se face prin o vorbire de deschidere constatătoare din 3 (zi trei) cuvinte.

Se ceteșc rescriptele ministeriale, apoi ia cuvântul membrul dl. Dr. Aurel Vlad.

Interpeleția dlui Dr. Vlad.

Reprezentantul cercului Romos anunță, că voește să interpeleze pe vicecomite într'o chestiune importantă, care preocupă și agită întreg poporul român. I-se dă cuvântul și începe motivarea interpeleției sale vorbind cam în modul următor:

»Despre Bourboni scrie un renumit istoric, că din pășniile revoluțiunii franceze n'au învățat nimic și n'au uitat nimic. Tot aceasta se poate cu drept zice și despre Maghiari referitor la anii 1848—49.

N'au învățat nimic, căci dacă ar fi învățat nu s'ar călăuzi în acțiunile lor de principiu »oderint, dum metuant«, ci ar aplica și în praxă principiile libertății, egalității și frățietății. Dar' nici n'au uitat nimic, căci de ar fi uitat nu ar tracta evenimentele de atunci într'un mod atât de jignitor pentru naționalități și în special pentru națiunea română...

Voinicia puterii.

Abia a rostit oratorul aceste cuvinte și patrioții scoși din fire împreună cu vicecomite și comite suprem sub pretext, că obiectul nu se ține de resortul administrațiunii nu voesc să deie ascultare.

Înzădar protestează interpeleantul și înzădar pretinde membrul Francisc Hossu Longin cu regulamentul în mână să i-se permită oratorului continuarea vorbirii, comite-suprem rămâne neînduplecat.

Interpeleantul protestează încă odată, acum în »limba statului« în contra încălcării libertății cuvântului. Pentru aceasta e îndrumat la ordine, de comite-suprem.

Atunci interpeleantul își depune în scris interpelearea pe masa vicecomitelui.

Vicecomitele perplex nu știe ce să facă.

La propunerea unui membru maghiar se hotărăște totuși cetirea interpeleării.

În urma acestei hotăriri Dr. Aurel Vlad cetește următoarea

Interpelețiune.

»Onorată congregațiune!

În urma atentatului criminal săvârșit de neomul viceprocuror contele Lázár Miklós din Alba-Iulia față de memoria lui Avram Iancu, cu ocaziunea pertractării ținută în 30 Noemvrie și 1 Decemvrie, când numitul slujbaş plătit și susținut și din a noastre sudori, nu s'a sfiit a pângări memoria sfântă a celui mai mare și iubit erou național român din anii 1848—49, numindu-l »haromia veșér« și insultând astfel întreaga națiune română, — o adăncă și legitimă revoltă a cuprins toate straturile poporului român și agită în continuu spiritele neașteptate la un atare atentat barbar și fără de păreche în istoria popoarelor civilizate.

De oare-ce interesele statului și a pacificei conviețiri pretind pentru mulțimirea opiniei publice a adănc vătămării popor o esemplară satisfacțiune, am onoare de a face dlui vicecomite următoarea interpeleare:

1. Ce pași a făcut dl vicecomite, ca reprezentantul acestui eminent ro

mănesc comitat, cu scop de a câștiga satisfacțiune convenită pentru neumanul atentat comis față de memoria lui Iancu și pentru a curma agitațiunea și revolta ce din zi în zi ia dimensiuni tot mai mari?

2. Ce pași a făcut dl vicecomite, ca reprezentantul comitatului onorat de soarte prin împrejurarea, că pe teritoriul seu își doarme somnul de veci tragicul erou Iancu, — pentru a ne scuti în viitor de asemenea scene și evenimente revoltătoare?

3. Dacă până aci nu s'a făcut încă nimic în această privință, nu crede domnul vicecomite, că — în urma oficiului ce-l poartă — e dator de a aduce la cunoștința dlui ministru de justiție, că poporul român și în special locuitorii acestui comitat, revolțai în sufletul lor pretind satisfacțiune convenită și nu se simte dl vicecomite obligat de a atrage atențiunea dlui ministru de justiție asupra împrejurării, că e timpul suprem de a se lua măsurile necesare pentru împedecarea procurorilor regești întru a face politică în sanctuarul justiției și întru a vătămă prin vorbe nesocotite sentimentele de pietate și justiție ale cetățenilor?

Deva, 29 Decemvrie 1899.

Dr. Aurel Vlad,

membru al congregațiunii.

Fiind spiritele agitate și sgomot mare interpeleantul n'a fost în stare să-și motiveze în detalii interpelearea.

Ear' vicecomitele n'au să treacă peste această temă penibilă răspunde, că interpelearea nu se ține de sfera sa de activitate.

Comite-suprem enunță, că congregațiunea ia acest răspuns la cunoștință.

Dl Hossu-Longin.

Nici că s'au potolit bine spiritele și avocatul Francisc Hossu-Longin cere cuvântul.

Membrii maghiari devin ear' iritați și nervoși. Dl Hossu-Longin cetește următoarea

Interpeleare:

»În fața spiritului antidinastie și agitațiunilor zilnice, ce se propagă în presa maghiară întrunind toate atribuțiile delictului cuprins în §§-ii 271 și 272 ai codului penal, prin care se submină autoritatea legilor, să provoacă în continuu la ură Maghiarii contra Românilor, prin ce se țin în continuu nemulțumire și ferbere popoarele constituive ale acestui stat, — se conturbă concordia, liniștea publică și siguranța privată, ba însași ordinea de drept a statului.

În fața faptului, că procurorii regești nici într'un singur cas dela iniințarea acestei instituțiuni, nu au cerut satisfacțiune înaintea justiției pentru agitațiunea presei maghiare contra naționalităților nemaghiare, care ar fi să fie egal îndreptățite după lege, deci cu același drept la scutul legii.

Apoi:

În fața faptului, că foaia »Budapesti Hirlap« agită necurmat contra naționalităților nemaghiare și amenință chiar cu mobilizarea opiniei publice maghiare contra națiunii române; ear' foaia »Magyarország« nemulțumită cu negațiunea existenței națiunii române în această țară, insultă pe eroii naționali români și luptătorii fideli dinastiei habsburgice și care cererea de satisfacțiune legală o numește: jefuire, incendiu, omor și alte, — în fine, că foaia »Egyelérlet« atinge în continuu pe Augustul purtător al Coroanei și chiar pe moștenitorul presumpțiv al aceleia și paralel agită la ură neîmpăcată contra Românilor:

Are de gând dl vicecomite să propună în urgență măsurile de lipsă pentru-ca pe cale legală să se înfrâneze și să se pedepsească aceste încălcări de lege și special are de gând să propună congregațiunii trimiterea de adresă la guvernul unguresc și de asociere la comitatele surori, pentru-ca puterea executivă să caute sanare înaintea tribunalelor.

Deva, 29 Decemvrie 1899.

Aleksandru Hossu-Longin,

membru al congregațiunii.

Văzând compatrioții, că trebuie să soarbă și acest amarnic păhar se astimpără nițel, așa încât interpeleantul puțin în liniște și abia de câteva-ori intrerupt și-și motiveze interpelearea cam cu următoarele:

»Onorată congregațiune!

Într'un stat constituțional și de drept, în care domnește egala îndreptățire, fiecare are dreptul de a apela la scutul legii și a pretinde pedepsirea aceluia, cari vătămă sentimentele sale cele mai intime și sacre.

Cred, că nime nu va trage la în-doială, că o administrațiune bună, conștiințioasă, corectă și chiar legală se poate face numai atunci, când spiritele sânt liniștite și cetățenii sânt scutiți de insultații, de pângărirea sentimentelor sacre. De aceea nu poate fi indiferent nici pentru cel-ce este chemat să facă o administrațiune imparțială și așa nu poți rămâne indiferent nici d-ta, dle vicecomite, față de trista aparițiune, că presa desmățată are temeritatea a țiri în noroiu tot ce majorității comitatului de d-ta administrat — e mai scump, și nu se sfieste de a se atinge chiar și de capul statului și membrii familiei Sale.

Un bun administrator nu poate deci trece cu nepăsare peste aparițiile amintite, ci din contră are suprema datorie de a se îngrijii, ca destrăbălarea să fie înfrănată și neînțelegerile să se vindece și să dispară.

Eu așa cred, că d-ta nu poți aproba, desfrul deslănțuit în presa maghiară și îndreptat cu o furie nebună în parte și contra populațiunii, ce d-sa ești chemat a administra și a-l împărțai de scutul legii, căci dacă nu ar fi așa, și d-ta te-ai identifica cu acel curent nenorocit pentru întreaga țară, atunci n'ai fi vicecomitele celor 93%. Români din acest comitat, ci ai fi numai vicșipanul Ungurilor și atunci cum ai pute d-ta împăca această ținută cu jurământul de fidelitate depus cătră Domnitor și cu promisiunea solemnă dată cu ocaziunea instalării d-tale.

Eată deci, on. congregațiune, chestiunea ce o sucevez; nu este și nu poate fi atât de neimportantă, precum de pe fețele și din gesturile d-voastră pare a fi, prin urmare am motive temeinice să fac întrebările puse primului oficial responsabil și a pretinde să-și implinească datorria.

Răspunsul vicecomitelui.

Vicecomitele buimăcit și perplex declară, că nu se identifică, în ceea-ce scrie presa maghiară în chestia sulevată și declară, ca pentru dînsul nu e indiferentă buna și pacifică conviețuire a cetățenilor, însă neavând putere, nu poate dispune pentru delăturarea rezelor și

Cere, ca răspunsul să i-se iee la cunoștință.

Majoritatea e mulțumită cu răspunsul.

S'a trecut apoi la desbaterea altor obiecte, cari însă nu sânt de interes general.

Corespondentul.

Din presa maghiară.

Atitudinea presei maghiare e curioasă. S'a găsit o singură revistă, „A Hét” care se recunoaște greșeala procurorului din Alba-Iulia și se-i adresează pe toți procurorii de a nu mai face polițică în procese.

A venit apoi „Nagyvárad”, care a scris cum s'a văzut ieri.

Decât această foaie a fost cea din-tâiu care a aprobat pe proful dela Bék-grad, și a început a folosi și ea consec-vent, de repetite-ori cuvântul „haramia vezér” la adresa lui Iancu. Ear' asu-pra noastră, cari am protestat și protestăm neconștient contra: înșirarea justiției și atentarea la onoarea națională a popoarelor.

Azi și „Nagyvárad” pare a retracta ce a spus ieri. Publică la locul prim răspuns redacțional unui Român care i-a felicitat pentru notița de ieri. În acest răspuns pune vina earăși pe Români, și în special pe „Tribuna”, că nu iubesc pe Maghiari.

Nu-i iubim!? Dar' cum se-i iubim? Pe cine se iubim? Pe cei-ce ne insultă, ne lovesc, ne apasă, ne nedreptătesc zilnic?

Să o știe „Nagyvárad”: Dragoste cu de-a sila nu se poate. Dreptate însă trebuie să se facă necondiționat. Fiat justitia, et percat mundus.

Cu nedreptatea iubirea nu se împacă! — Încolo foile unguerești injură la noi, în frunte cu kossuthista „Egyetértés”!

Dela congregația Sibiului.

Sibiul, 30 Dec. n.

Ședința de ieri a congregației, deși extraordinară, a avut delată importanță, abstrăgând chiar și dela deschiderea luptei pentru Iancu, — ceea-ce se va vedea din raportul ce urmează. Cele mai multe puncte dela ordinea zilei au fost de pușină importanță.

A fost însă un punct prin care se căuta a pune noie sarcini populației noastre.

Noie sarcini.

La nr. 11, Statutul pentru repartitia-rearea sarcinilor împreună cu încauțirea soldaților, s'a pornit o discuțiune largă, care s'a sfârșit cu izbânda Românilor.

Referentul, dl vicanotar Schieb, într'un raport lung arată istoricul chestiunii și anume constată că statutul anterior nici-când n'a fost în vigoare legală nefiind publicat în regulă și că ministrii anteriori de interne au perhorrescat sarcinile, ce în formă de dare erau să fie impuse comitatului pentru încauțirea. Recomandă spre primire proiectul, prin care se impun noie sarcini populației dela țeară pentru casarmele orașului Sibiul, cu favorizarea acestuia.

Dl Nic. Ivan, asesor consistorial, care și în anterioara congregație apăsase interesele populației rurale, și de astă dată prin o vorbire profund motivată, în numele clubului român cere luarea proiectului dela ordinea zilei, ca vătămător pentru justele interese ale poporului țeran prin faptul că stătu-ează sub titlul de „entsprechende Entschädigung” — lucru care ar fi trebuit comunicat și românește — o prerogativă fără basă și nedreaptă în favorul orașului Sibiul, care singur are folos din concentrarea miliției.

Dl Bock, secretarul univ. săsești printr'un discurs deosebit de elegant și

obiectiv, arată îngrijirile sale pentru raportul dlui referent. Pentru-că în comisiunea permanentă, al cărei membru e, chestiunea era pusă astfel, că regu-lamentul vechiu necum se fi fost sus-pendat, dar' a fost în deplină vigoare. Reservându-și dreptul de a-și face obser-vațiunile sale în merit, cere să se cetească toate procesele verbale anterioare.

Dr. Wolff, dăscălește aspru pe referent, cerând ca actele, să fie studiate. După d-sa raportul n'a fost destul de clar.

Dreptul limbei.

Dr. A. Frâncu arată, că ceea-ce-l face mai ales să insiste pentru a se lua imediat dela ordinea zilei proiectul, este: marea chestiune a dreptului de limbă. El atinge dureros, că trebuie să constate desconsiderarea limbei române toamai în această sală, unde sântem cu concea-țații nostri Sași, dela cari sântem îndreptățiți să așteptăm, ca dimpreună cu Românii să stee la baricadele legii într'u apărarea dreptului de limbă și a egalei îndreptății.

Cine se atinge de limba unui popor, se atinge de sufletul lui. Nu vreau să presupun, că guvernul acestui județ se vrea să provoace o luptă pentru apărarea dreptului de limbă a poporului românesc, asigurat prin lege în această sală, și garantat prin hotărârile anterioare ale congregației, cari ordonă tipărirea actelor în toate limbile comitatului. Proiectul acesta însă e distribuit numai în limba germană. Avem o sinceră stimă față cu marea civilizațiune germană. Mioul drept însă, lăsat limbei noastre, nu-l vom lăsa încălcat pentru nici o considerațiune.

Noi reprezentanții în majoritate cu-noaștem și apreciem limba germană; o apărăm chiar, pentru-că devisa noastră este egală îndreptățire pentru toți. Avem însă între noi și oameni, cari nu cunosc limba proiectului și nu o cunoaște imensa majoritate a acestui comitat.

Acestuia vrea proiectul să-i impună mari și noie sarcini, pe când îi atinge un vechiu și minimal drept.

Când insist deci pentru propune-rea dlui Ivan, o fac pentru-că lipsind proiectul românesc, nici că se poate pertracta. O declar aceasta cu adausul pro-voacărei: ca pentru viitor să se respecte cu stricteță dreptul limbei române și în această chestiune și în toate actele, cari se vor supune deliberațiunii.

Insistă mai departe pentru refusa-rea proiectului pe temeiul, că lipsește substratul de discuție, pentru-că membri distinși ai comisiunii permanente, ca dl Bock, află că votul comisiunii s'a dat pe alte baze, decât cele ale raportului prezentat. Din partea sa oratorul află, că dezvoltările referentului atât istorice, cât și în privința constatării, că înșiși ministrii s'au îngrozit de noiele sarcini contemplate, sânt întemeiate. Se miră deci, că dl Dr. Wolff nu află clar și studiat raportul referentului, care susține atâtea argumente — contra proiectului.

Înșiși ministrii unguerești au simțit repulsiune față de noiele sarcini. Dr. Wolff sprigintorul comisiiei, care în tot locul îl vedem unde e vorba de sarcinile poporului, nicăiri însă unde e vorba de drepturile lui, află că aceste sarcini tre-be impuse populației românești dela țeară în favorul orașului Sibiul.

Afle însă ori-cine, că în acest comi-tat, unde în lipsa de prevedere a conducătorilor, comerțului și industria s'a rui-nat și a rămas numai Sibiul susținut de militarism, toate foloasele garnisoi-anei le are Sibiul și toate sarcinile po-porațiunii dela țeară.

Afle însă ori-cine, că limita legală a dărilor comitatense de mult s'a trecut, că în acest comitat se neglijează cele mai serioase interese economice pentru trenuri de lux, ce au înghițit numai în

favorul Sibiului milioane, și n'am creat nici un debușeu pentru populațiune. Totuși acest Sibiul, care are singur folo-s dela miliție, cere despăgubire! — și proiectul i-o acordă cu o latitudine ne-mai pomenită la legiuitori, cu cuvintele „entsprechende Entschädigung”. Deci pune la discrețiunea potențaților Sibiiei populațiunea dela țeară.

Lex debet esse definita! Disposi-țiuni cu asemenea latitudini nu se pot codifica, fiindcă a trecut era privilegiilor, și noi reprezentanți de popor, nu vom permite, ca poporul nostru îmbrâncit de poveri publice nesuportabile și frământat de executorii dărilor, să fie ingenuchiat sub o nouă sarcină atât de injustă.

Susține propunerea dlui Ivan.

Arz de Straussenburg recunoaște gravamentul pentru neobservarea limbei. Vicecomitele Reissenberger recuo-neaște și el pretenșiunile dlui Frâncu, și cere scuse pe motiv de economisare, promițând că pe viitor va respecta în toate cauzele dreptul limbei române.

Dr. Wolff admite să se iee dela ordi-nea zilei pe motivul că nu e și româ-nește, dar' cere, ca la proxima ședință, să se pertracteze.

Comitele-suprem declară că va fi cu greu.

Dl Dr. Leményi a cerut să se trimi-tă proiectul la comune.

Ear' dl Schmidt cere date dela orașul Sibiul asupra pretinșelor sale pagube.

Se primește cu mare majoritate pro-punerea lui Ivan cu adausul lui Schmidt.

Propunerea Leményi cade cu 1 (un) vot.

La mormântul lui Iancu.

Discurs funebru.

— Rostit la înmormântarea lui Avram Iancu. —

III.

Secolul al nouăsprezecelea în care viețuim a scris asupra flămurei sale făl-făitoare ideea măreață a naționalismu-lui; ideea aceasta, domnilor, dela a că-rei introducere în practică adevărată nu-mai depinde inomisomentele bunăstarea și fericirea popoarelor, și a cărei gre-șită aplicare face efemeră ori-ce idee de libertate și egalitate, de ar fi ceea ori-cât de măreață, ori-cât de sublimă; ce bunățate și ce foloase am ajunge noi în cea mai estinsă libertate și egalitate, dacă n'am put-e exercia aceea în idi-oma (limba) care am beut-o din sânul mamei noastre; dacă n'i-s'ar forța ca să îmbrăcăm aceste, sentimentele, dorințele și aspirațiunile noastre în haine mohorâte străine, ear' dulcea noastră limbă națională, care este dulce ca laptele mamei, ar trebui să o depăr-tăm dela sânul nostru și înima noastră? Lipsii arborul de sucul nutritor ce-i dă natura pentru vegetarea lui, și l-ați făcut lemn pentru de a-l aplica la ori-ce, prin bard, dar' arbore viețuitor în ve-getarea sa naturală nu va mai fi. Lipsi-și băiatul de nutremântul natural ce-i ofere mama sa iubitoare din pieptul seu duios, și nu vi-se va ierta această crudelitate opusă eternelor legi ale na-turei. Lipsiți o națiune de limba sa na-țională, și ați redus-o la stare mai de-plorabilă decât a cloșilor, ați redus-o la necunoștiința de sine, ați comis cel mai negru păcat ce morala omeneie poate să-i închipuiască, ați comis tra-gicidul strigător la cer, mai mult, ați înfipt pumnalul în pieptul mamei ce v'a lăplat, căci o mamă comună avem toți!

Adevărata libertate și egalitate nu se poate fără naționalism, fără limbă na-țională; aceasta singură și unică este baza pe care numai se poate întemeia grandiosul op al adevăratei subsistențe

în libertate și egalitate. Să aveți ori-ce căldură artificioasă și nutritoare în parte, fără razele binefăcătoare și luminătoare ale soarelui nu veți pute face viețuire sigură și îndelung tinătoare. Lipsa soar-elui este lipsa luminei, fără de care ob-scurantismul nu se poate delătura; na-ționalismul este soarele adevăratei liber-tăți, egalități; naționalismul este izvor-ul lîmpede din care bea omul libertate și egalitate nutritoare, ce corăspunde de-stinării, la care omul este menit prin creațiune.

Sigur, veți fi știind convingiunile protopărinților nostri, de mai nainte chiar de acest secol al luminilor, cari culmi-nau într'u lupta mai mult pentru con-servarea limbei decât a vieții, da, pen-tru-că știau, că fără limba națională nu este viață, și singură această convingi-une firmă a scăpat de periculiune nați-unea noastră ca atare; n'a ajuns însă numai convingiunea internă, ci aceea a trebuit și a fost manifestată în fapt, prin vorbe, prin scris și prin brăț ar-mat chiar; și aceea ce în secolii obscu-rantismului erau dorințe numai din par-te celor subjugăți, exploatare din când în când, când pocalul suferințelor se vërșea, astăzi, în această epocă lumi-nată, când toate popoarele lumii civili-sate și-au însușit-o de religione chiar, astăzi, când după revoluțiuni sângeroase vitalitatea acestei idei s'a probat prin botez de sânge, — astăzi această necom-parabil măreață idee a sfințit unitatea națională, din care revarsă educațiune, cultură și prosperăți umanitare!

De vom lua vederea omului și-l vom strivi cu tot ce infernul poate să afle într'u a-l martirisa, dar' îi vom lăsa limba, i-a rămas totuși o consolațiune ca să-i poată exprima durerile adânci, durerile ce inima caută să le facă a fi pricepute, pentru-ca se nu înădușească, și a se pute țângui, încă ușurează sar-cina cât de pușin; dar' de-l vom lipsi de limbă, toate bunățiile ce i-am pute oferi afară de aceasta, rămân pentru dîsul nesimțitoare și moarte, că neam-șurat deficit este a nu pute împărtași și altuia din bucuria și bunățiile ce ne împresoară, acelea ne vin și nouă ne-plăcute și chiar odioase, aceea nu va se zică nici mai mult nici mai pușin decât a fi viu mort. Astfel de vom oferi unei națiuni toate libertățile posibile, fără limba sa națională, acelea nu sânt de-cât lucruri moarte, fără folos și fără ori-ce preț.

Este de preferit, domnilor, lipsa de libertate și egalitate, — cu vieță națio-nală, — și de lăpădat ori-ce libertate și egalitate fără naționalism! Sufer chiar despotism național, dacă în schimb pentru acesta „mi-s'ar oferi cele mai largi libertăți!”

Domnilor, știu că d-voastră n'ați uitat. nu veți uita nici-odată, că Avram Iancu a fost un zelos luptător pentru naționalism!

Libertate, egalitate, naționalitate! eată principiu-trinitate, prin care singur destinațiunea umanității adusă la gra-dul perfecțiunii sale posibile, poate să constats că-și îndeplinește misiunea la care este chemată în existența sa prin creațiune; eată calea progresului prin educațiune și cultură adevărată morală, nefățărută, nepângărită, în vestmântul alb al luminei; eată baza fericirii ome-nești, mai solidă decât ce este solid can-didul cult al sfintei religiiuni!

De prin veacuri de glorie.

— Conferență de —

Prof. Ioan Ursu.

(Urmare și fine).

Pe de altă parte tot în veacul al 16-lea Turcii își ajung apogeul puterii lor, ear' Românii sleiți de puteri tre-buiau să-și plece capul. O luptă între

un uriaș și un om de rînd a fost lupta între poporul nostru și Turci. Românii au luptat cât i-au iertat puterile; când au căzut sleiți de puteri, uriașul putea face ce vrea cu ei.

Și totuși Turcii n'au făcut ce au vrut. Țările române se puteau reculege și dacă era pusă la încercare răbdarea lor, se puteau răscula.

Când Turcii au abusat de puterea lor și când au călcat tratatele, pe cari le aveau țările române cu ei, se găsece noi eroi.

În a 2-a jumătate a veacului al XVI-lea în Moldova se sacrifică pe sine bătînd spaimă în Turci, Ioan-Vodă cel cumplit, ear' pe la sfîrșitul acelu veac (XVI), tocmai în timpurile cele mai cruce, când Turcii voiau să prefacă Mitenia în pașalic, acest pămînt produce un nou erou în persoana lui Mihaiu-Viteazul.

Acesta ucide pe Turcii, cari în con-tra tratatelor țării făceau negoț în țeară și se așezaseră aci, cucerește toate ora-șele turcești de pe lângă Dunăre, trece fluviul, și în una din expedițiune ajunge până la Balcani făcînd pe Sultan să tremure pe malurile Bosforului. Bulgarii, Sărbii și Albanezii, popoarele din dreapta Dunărei, gemeau sub stăpînirea Turci-lor și priviau pe Mihaiu-Vodă ca pe ânge-lul trimis de Dumnezeu, ca să-i elibe-reze. Cu ajutorul lor Mihaiu vrea să alunge pe Turci din Europa și să ocupe Țarigradul. Se șeadă pe tronul foștilor împărați romani era idealul lui și după lupta dela Călugăreni și alungarea Tur-cilor din țeară, dacă ar fi continuat în această direcție și nu s'ar fi încurcat în lupte cu creștinii, poate-că și-ar fi ajuns idealul, — luînd în considerare faptul, că Turcii erau în decadență. A încheiat însă legături cu Austriacii. Acestia au căutat să tragă profit din vite-ja lui și când viteazul Domn a unit cele 3 țeri surori și a vrut să-și stabilească definitiv domnia asupra lor, a căzut jertfă încercărilor sale îndrăznețe, ucis fiind mișelește.

A voit să întreprindă în scurt timp lucruri prea mari și a căzut: dar' a ră-mas eroul neamului, idolul națiunii.

Turcii se tem, după moartea lui să se mai joace cu țările române. Se tem-au să nu se nască noi eroi. Umbra lui Mihaiu-Vodă păzește țările române — și jertfele lui deschid după el un timp de strălucire ca al lui Mateiu Basarab. Un veac însă după moartea lui Mihaiu — Turcii îl uită și vine domnia nefastă a Fanarioților.

V.

Prin jumătatea a 2-a a veacului al XVIII-lea filosofii francezi răspîndesc idei umanitare, aduc aminte popoarelor, că au dreptul să trăească libere și Ro-mânii se trezesc și ei, mai întâiu în Ar-deal și apoi în țările române.

În Ardeal tinerii cari se due la școalele din Roma, desgroapă originea romană a neamului nostru și întorși în patrie trezesc în popor conștiința na-țională — fapt, care are de urmare ma-reă mișcare pentru libertate a Români-lor din Ardeal, marea revoluțiune a lui Horia, — revoltă, care s'a terminat cu sacrificarea îndrăznețului țeran, dar' care a avut ca urmare trezirea și mai mult a sentimentului național.

De aci se propagă ideea națională și în țările române. George Lazăr trece munții și ațită focul existent deja al conștiinței naționale din Muntenia. Aceasta provoacă revoluția lui Tudor Vladimi-rescu, care are ca urmare restituirea domniilor pămîntene.

Țările române erau trezite la viață: poporul român voia să trăească liber, să-și croiască singur destinele, și în 48 s'au revoltat toate țările surori. Timpuri mari — au produs oameni mari: gene-

FOITA „TRIBUNEI“.

Teoria tragicului.

— Cu raport la „Teoria Dramei” a dlui Dr. I. Blaga. —

de

Dr. Ghiță Pop.

(Urmare și fine).

Un alt exemplu. În fața sorței tra-gice a lui Wallenstein eată cum se es-primă Gordon: „Nimeni nu s'ar men-ține acolo unde Wallenstein a căzut. (Keiner möchte da feste stehen, wo Wallenstein fiel). Ce este aceasta decât vocea temerei, că dacă ar fi avut caracte-rul lui Wallstein și dacă ar fi ajuns în aceleași situațiuni critice, el însuși, Gordon și-ar fi aflat pierirea tocmai ca neferi-citul general. Astfel teoria lui Aristotel stă în perfectă armonie cu realitatea, — însă în directă contradicție cu teoria dlui Blaga, căci eată cum descrie d-sa efectul tragediei asupra noastră:

„E natural, că dacă sîntem legați de o persoană cu simpatia noastră și dacă în urma faptelor sale ajungem să ne clătînim (?) în sim-jământul nutrit până aci pentru ea, se nu se poate desbrăca sufletul nostru îndată de ori-ce afecțiune cătră ea, ci în stadiul prim se ni-se desptepe simțiminte de temere, de frică pentru starea ei (?). Ear' dacă vedem că merge tot mai departe în păcate, atunci temerea noastră pentru siguranța eroului (?) dimpreună cu

afecțiunea cătră el, se va mai laxa... și totodată vom începe să avem simțiminte de temere și de frică și pentru cei din jurul eroului (?).... Astfel deci, dacă ne dăm seama, va trebui să recunoaștem, că simțimintele de compătîmire și frică își perd din ce în ce tot mai mult ele-mente sale neliniștitoare, căci tot mai mult ni-se arată dreptatea ca o putere scutitoare și păzi-toare, — rămânem cu sufletul înălțat, căci am văzut cu ochii pe omul amenințator căzut ca o ființă a păcatului (?). Moartea lui e satis-facțiunea cea mai curată”. (Pag. 178—9).

Cât de departe stă această expli-cație de geniala analiză psihologică a lui Aristotel și Lessing! O tragedie, în care eu am timp să fac un întreg curs de morală, să trag în judecată pe erou și cu inima rece să-l condemn — ca pe o ființă a păcatului, o astfel de trage-die este o dovadă, că arta poetului n'a fost în stare să mă avente până la acel grad înalt de ilusie, ca să-mi identifice personalitatea mea cu a eroului, încât să simt temerea înfrîngîndu-se asupra mea ca o compătîmire a eului meu prop-riu. Și tocmai pe această ilusie se ba-sează efectul tragediei. Și apoi mai întreb încă odată: oare Desdemona e o ființă păcătoasă? Dar' Cordelia? dar' Antigone? Ofelia? Iulia? Posă? Egmont? Hamlet și alții? oare și moartea acestora e satisfacțiunea cea mai curată, fiindcă îi vedem căzuți ca pe niște filnțe ale păcatului?

Da, există ființe ale păcatului, care ne umple cu satisfacțiune, când le vedem căzute. Dar' acestea nu sînt eroii re-presentationi prin arta tragică, ci altfel

de indivizi. Dacă dl Blaga ar fi con-sultat pe Aristotel, ar fi văzut, că geni-ul filosof și în punctul acesta face o admirabilă direcție psihologică, distinc-ție ce pare a dovedi, că la Greci cheștiunile estetice erau discutate până în cele mai subtile amănunte. Aristotel zice, că nu ori-ce moarte stîrșește în noi afectul compătîmirei, propriu trage-diei. D. e. dacă un criminal ordinar a ajuns sub spânzurațoare, luându-și pe-deapsa cuvenită după legile omenești, atunci ceea-ce simțim noi pentru suferințele acestui criminal ordinar nu este identic cu compătîmirea (έλεος) ce pro-duce în noi eroul tragic. Simțul pen-tru acest reufăcător îl numește Aristotel „filantropie” (φιλανθρωπία).

Și aici filosoful grec vorbește un adevăr psihologic indiscutabil. Espe-riența de toate zilele arată, că între simțul filantropic și compătîmire există într'adevăr o deosebire esențială. Anume, se compătîmim în putem decât pe o persoană, care ne este simpatică și cu ale cărei fapte ne indentificăm. Din contră simțul filantropic sau mila se naște în noi chiar și față de o persoană care ne este antipatică și odioasă, cum e criminalul ordinar, când îl vedem tre-cînd din viață la moarte. Dar' să mă identifice cu el nu pot, din contră în filantropie (milă, Bedauern, ear' compătî-mire, Mitleid) zace un fel de mulțumire, că acel criminal și-a aflat răsplata me-ritată și că prin moartea lui s'a dat so-cietății omenești satisfacțiunea cuvenită. Ei bine, dl Blaga după-cum am văzut, toc-

mai în acest simț filantropic vede efec-tul tragediei, confundînd astfel plăcerea tragică cu satisfacțiunea morală, precum a confundat vina tragică cu vina morală.

O analiză estetică a ori-cărei tra-gedii însă ne arată că deosebirea între aceste două noțiuni este esențială. Una este vina morală, din care rezultă sa-tisfacțiunea morală, și alta este vina tra-gică, din care rezultă plăcerea tragică. Tocmai pe această deosebire se înteme-iază arta tragică.

Care e deosebirea? — După cele espuse până aci întrebarea e ușor de răspuns: Vina morală este acea faptă, prin care eroul își atrage asupra sa antipatia noastră, prin care îl condamnăm. Din contră vina tragică este toc-mai acea faptă, prin care eroul căștigă simpatiele noastre, prin care îl admirăm. Vina tragică e una cu dreptul estetic al eroului. Universalul poate să zdrobească pe erou, fiind condițiile de luptă neegale, însă această nimicire fizică este tocmai mijlocul, prin care eroul ajunge la învingerea estetică.

El cade fizicește, însă se înalță esteticcește. Și acum ne întrebăm, cine rămîne învingător la finele tragediei, universalul ori eroul? Înțelegem învin-gător din punct de vedere estetic, căci într'o operă de artă, cum e tragedia, numai acest punct de vedere este ad-misibil, nu cel moral. Răspundem, învin-gător estetic rămîne totdeauna eroul. Antigone mai bine renunță la viață decât la hotărîrea luată odată. Cine a

învin esteticcește, ea ori Kreon? Ea a învins. Richard preferă să moară cu spada în mână, decât să se abată un minut dela țînta vieții sale. Cine a în-vins esteticcește? El, căci a trecut din viață la moarte, păstrându-și armonia caracterului. Zeus prionește pe Pro-meteu de stîncă, dar' nici aici gigantul nu voește să-și plece capul înaintea aceluia, pe care el îl consideră de tiran. Cine a învins din punct de vedere estetic? Mândria lui Prometeu a învins. Și trecînd dela aceste tragedii, cari se petrec pe scenele teatrelor, la marea tragedie, care s'a petrecut pe scena lumii, — la tragedia de pe Golgota, ne punem aceeași întrebare. Fariseii au răstîgnit pe Christos, l-au nimicit fizicește. Cine e învingătorul, cine e învinsul? Răspundem: Cel răstîgnit e învingătorul, și fariseii sînt învinsii.

Și atunci bucuria noastră pentru această învingere estetică e mai mare decât durerea pentru nimicirea fizică a eroului. De aici efectul înălțător al tra-gediei. Eată pentru-ce am susținut, că nimeni n'a precisat așa de nimerit ființa artei tragice și efectul ei asupra no-ăstră ca Schiller când zice, că ea înalță pe om când zdrobește pe om.

Fără îndoială, că multe s'ar mai pute zice asupra noțiunii tragicului. Aici însă ne-am mărginit la ceea-ce a fost necesar, pentru a arăta că teoria dlui Blaga este greșită.

Dr. Ghiță Pop.

rația plină de entuziasm dela 48, care a sacrificat totul pentru țeară. Sacrificiile și-au adus roadele: mai întâiu unirea, apoi prin străin și răboiul glorios din 77/78, care ne-a dat independența și regatul.

Afacerile grănițerești — dela Năsăud. Sedința comisiunii silvanale.

La 22 l. c. esmiiși reprezentanților comunale a celor 44 comune grănițerești din fostul district al Năsăudului s'au întrunit în Bistrița la o sedință, ținută în sala cea mare a palatului comitatens, sub președinția vicecomitelui asistat de protonotarul comitatens — pentru de a efectua alegerea alor 8 membri în comisiunea silvanală de 9.

Pădurile celor 44 de comune grănițerești din fostul district al Năsăudului în înțelesul art. de lege XIX. din 1890 sânt administrate prin direcțiunea silvanală din Bistrița și prin forestieri cu sediul în Năsăud, Rodna și Borgoprund.

Că cine este chemat, ca să chivernisească aceste frumoase averi grănițerești — am fost amintit cu altă ocaziune într'o corespondență mai din primăvară.

Destul, că indivizi importați din toate colțurile țerei, străini de neamul și limba noastră, străini de aspirațiunile și interesele noastre, surzi la auzul plângerilor noastre, patrioți probați de câte 13 probe după chipul și asemănarea lui Bartha Miklós cel dela Magyarország — după a cărui cap scâlcit »Românii în această țeară n'au fost, nu sânt și nu vor fi«. Denumiți ca dirigători cu misiunea nu întru atât de a păzi și cultiva pădurile, ci de a fi propagatori și apărători ideii de stat — adecă maghiarizarea cu ori-ce chip.

Tot indivizi de atare conduită sânt puși ca se stăpânească averile grănițerești.

Și poate omul presupune, că cu câtă bunăvoință și trageră de inimă — cătră proprietarii acestor averi ce sânt exclusiv Români — își îndeplinesc slujba atari dirigători. Cu luminarea se cauți și un singur Român nu vei afla la întreaga administrație a acestor păduri. Nu! căci Românul — după judecata stăpânilorilor — bun e numai de păzitor, dar' nu și de dirigător. Și apoi resoane mai înalte de stat așa potfese: ca noi Români să susținem din sudoarea noastră dirigători cu cari se nu ne putem înțelege; ear' filerii nostri uezualificați se treacă peste hotare în alte țeri, ca să-și caute pâne. Ear' înalta stăpânire dela cărma țerei — nouă purerea vitregă — călcând în picioare lege, drept și dreptate, îngrijitu-s'a se făurească astfel de legi și regulamente, încât adevărații proprietari — cele 44 de comune grănițerești din fostul district al Năsăudului — se nu aibă nici o influență la denumirea dirigătorilor silvanali mențiți de ale chivernisii averile. Comisiunea silvanală singură este chemată astăzi ca să fie echoul doririlor noastre — a adevăraților proprietari.

Această comisiune e constatătoare din 8 membri aleși. Și adecă unul ales din partea congregațiunei comitatens, ear' opt aleși de cătră esmiiși reprezentanților comunale politice a celor 44 de comune grănițerești din fostul district al Năsăudului.

Se recere însă, ca cei opt membri aleși în comisiunea silvanală să fie totodată și reprezentanți comunali în vreauna din cele 44 de comune alegătoare. Membrii comisiunei se aleg pe câte 3 ani.

În scopul de a alege pe cei 8 membri ai comisiunei silvanale s'au întrunit esmiiși reprezentanților comunale a celor 44 de comune din fostul district al Năsăudului în 22 l. c.

Sedința s'a deschis la orele 10 a. m. prin vicecomite, espunând pe scurt care e scopul întrunirii. Înainte de a păși la alegerea comisiunei ia cuvântul rvdismul domn vicar dela Năsăud *Dr. Ioan Pop*, esmisul comunității mari Năsăud, și în cuvinte alese, basat pe argumente femeinice, cu o logică convingătoare și cu o căldură proprie unui suflet pătuns de adevărata și sfințenia cauzei ce o apără, ascultat cu drag și aprobat des și cu apăs de reprezentanții celor 44 de comune, face mai întâiu istoricul averilor și proprietăților ce se administrează prin direcția de păduri, amintește mai apoi cum dreptul ce-l au grănițerii la acelea este un drept avitic basat pe diplome regești precum sânt a lui *Mathia Corvinul* și a *Mariet Theresia*, accentuează cum munții și pădurile de pe aceia sânt avut și proprietatea exclusivă a comunelor foste grănițerești și numai administrarea aceloră este încredințată organelor de stat provăzute în art. de lege XIX. din 1890.

Deci, drept și datorință avem ca reprezentanți legali ai proprietarilor, să ne pronunțăm față de întrebunțarea venitelor din exploatarea acelor averi.

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiu, 30 Dec. n.

31 Decembrie: Reuniunea de cântări din Caransebeș, adunare generală — Reuniunea agricolă din Sibiu, adunare generală în Reșinari.

1 Ianuarie: Conform profesirilor lui Falb, ziua critică de primul rang.

Pentru casa națională, ca răscumpărări pentru felicitările de Anul-Nou au mai contribuit: Vasile Zehan, avocat, 5000-Martin 6 cor.; Dr. Ioan Comșa, medic, Szombatság 6 cor.; Nicolae Garoiu, avocat, Zernești 4 cor.; Dr. Vasile Bologa, dir. școlai civ. de fete 2 cor.; Ioan Papiu, protopresbiter 4 cor.; Basiliu Pop, de Harșianu, avocat 5 cor., toți din Sibiu; Ioan Tipeiu, protopresbiter 1 p. 2 cor.; Sergiu Medean, protopresbiter, 2 cor., ambii din Sebeșul-săseș.

În total 31 coroane, cari adăugate la cele 50 cor. despre cari s'a raportat în nr. 278, dau suma de 81 coroane.

Societatea studenților români în Zürich ne înștiințează, că comitetul societății pe semestrul de iarnă 1899—1900 s'a format precum urmează: Președinte: Eugen I. Botez din Iași, student ing.; vicepreședinte și cassar: Nicolae Miceriu din Pitești, student ing.; secretar: E. Dobrovici din Bărlad, student ing.; actuar și bibliotecar: Victor Madinoea din Lugoj, student mech.; consilieri: Ioan Stoian din Mangeliu, student ing., Al. Ifruș din Iași, student ing.

Hymen. *Dr. Eugen Pătăceanu*, avocat în Turda, la 26 Decembrie s'a fidanțat cu d-soara *Ecaterina Mezei*, fiica judeului de Curie din Budapesta.

Teatru în Abrud. Tinerii meseriași români din *Abrud-sat* invită la producțiunea teatrală, urmată de dans, care va avea loc la 7 Ianuarie st. n. în sala hotelului »Detunata«, în favorul bisericii greco-cat. din Abrud. Începutul la 7 ore; prețul de intrare: loc I. 80 cr., II. 60 cr., III. 40 cr., parter 30 cr. Se va reprezenta »Peatra din casă« și »Florin și Florica« de V. Alesandri.

Limfă în contra beției. La Academia medicală din Paris medicii Sappellier și Thibeaud au prezentat o invenție a lor, limfă în contra beției. Limfa e luată din sânge de cai alcoolizați și are facultatea de a infiltra în cei vaccinați cu ea scărba față de ori-ce soiu de beutură alcoolică. Experimentele de până acum au dat rezultate strălucite.

Bartha Miklós caracterizat de *Bánffy*. Revista »A hét«, care a publicat un articol al lui Tar Lörincz în afacerea Iancu (unicul articol din parte maghiară, care a desaprobat procedura procurorului Lázár), — în numărul iubilar (10 ani de existență) publică sentențe, reminiscențe și însemnări dela oamenii de frunte ai vieții publice maghiare. Între aceștia figurează și fostul ministru-president Bánffy cu un »fragment din ziarul seu«. În acesta făcând aluziune la Bartha Miklós (grozav dușman al lui Bánffy), zice următoarele:

»Curios popor mai sântem noi Maghiarii; nici unul dintre noi nu e mândru pe aceea la ce se pricepe și nici unul nu se ocupă predilect cu aceea, pentru-ce are chemare. Unul zi de zi, cu condeiu muiat în fiere injură întreagă laia de curte (az egész udvari pereputyot), dar' pentru aceea înșelând după grație (aluzie la grațierea lui Bartha, când în procesul de calumnie fusese osândit la temniță), merge la di-neurile de curte, și cu spinarea încovoiată se comănăcește înaintea laiei de popor injurând de el«.

Căsătoria preților catolici. Episcopii romano-catolici din America-sudică au ținut astă-vară conciliu în Roma, discutând și necesitatea căsătoriei preților. Papa luând în considerare motivele invocate de episcopi, într'o enciclică dto 10 Iulie, pentru preoții din America a suspendat celibatul. Enciclica s'a publicat mai întâiu în ziarul »Tritona« din Chille.

Favor Evreilor. Cetim în »Constituționalul«, că ministrul instrucțiunei publice a scutit de taxele de frecventare pe toți studenții evrei dela facultatea de medicină din Iași.

»Crucea-Volta« sub interdict. Ministrul de interne, la propunerea consiliului sanitar regnicolar, a interzis punerea în vânzare ori cumpărarea din străinătate a »crucei-Volta«, ca fiind primejdioasă sănătății.

Concursul catedralei române din Sibiu espiră la 15 Ianuarie n. Nu știm cum câte planuri vor fi intrat, aflăm însă că printre concurenți sânt mulți — *Jidovi!* S'a interesat mult de acest proiect un arhitect din Viena, despre care am amintit deja. Acum aflăm că între concurenți este și un Slovac, dl *Milan U. Harmine*, arhitect din Budapesta. Tinerul arhitect a sosit ieri la Sibiu, să vadă terenul unde va fi edificată catedrala.

Pomul de Crăciun — ucigaș. Profesorul Dózsa din Orăștie voind, ca surprinderea copilului să fie cât mai mare, a lăsat-o să doarmă până-ce căsenii vor isprăvi cu împodobirea pomului de Crăciun. Trezită fiind, splendoarea pomului încercat de câte toate și de luminițe aprinse, a frapat-o așa de tare, încât a murit de moarte subită. Pe mama copilei nenorocirea a pus-o la pat de boală.

Budapesta sub interdict. Intendantul dela Burg-teatrul din Viena a interzis pentru totdeauna membrilor teatrului de a mai da reprezentațiuni în Budapesta. Motiv la acest interdict au dat scandalurile din săptămâna trecută, când cu reprezentațiunile germane în »orfeul« Somossy.

Petrecerea din Lipova, despre care s'a dat știre în numărul de ieri, conform dispoziției ulterioare va avea loc la 21 Ianuarie st. n. în sala dela »Archiducele Iosif«.

Statificarea esecutorilor. Mai multe camere comerciale și industriale au făcut reprezentațiuni la ministrul de justiție, cerând normarea competențelor esecutorilor și statificarea instituțiunei esecutoriale. Ministrul a răspuns, că va da atențiune cererei, cu atât mai virtos, că a luat deja în plan regularea cauzei în legătură cu reforma procedurii penale.

Funcționari de procuratură. Noua procedură penală, care intră în vigoare la 1 Iannarie 1900, necesitând reprențanți ai acuzei publice și la judecătorii cercuale, ministrul de justiție a numit la toate aceste judecătorii funcționari de procuratură sau delegați, cari stau sub jurisdicțiunea procuraturii regești la al cărei district aparține respectiva judecătorie cercuală.

Între cei numiți sânt și următorii Români: *Dr. Alexu Lurionessi* (*) și *Dr. Simion Nistor* pentru judecătoria cercuală din Năsăud (districtul procuraturii din Bistrița); *Iuliu Morariu* pentru jud. cerc. Bethlean și *Antoniu Sava* pentru jud. cerc. Gărbău (distr. proc. Dej); *Semproniu Muntean* jud. cerc. Alba-Iulia (distr. proc. Alba-Iulia); *Dr. Andreiu Pop* jud. cerc. Huedin și *Dr. Alesandru Tamaș* jud. cerc. Hida (distr. proc. Cluj); *Ioan Hențes* și *Dr. Parteniu Barbu* jud. cerc. Sebeș; *Petru Drăghici* jud. cerc. Săliște (distr. proc. Sibiu); *Dr. Iuliu Popescu* jud. cerc. Ludoș (distr. proc. Turda); *Nicolau Onușean* jud. cerc. Mediaș (distr. proc. Ibașfalău); *Marcu Celășean* jud. cerc. Reghin (distr. proc. Tîrgul Mureșului); *Petco* jud. cerc. Aradul-nou (distr. proc. Timișoara); *Valtazar Muntean* jud. cerc. Oravița; *Dr. Alesandru Coca* jud. cerc. Sasca (distr. proc. Biserica-albă) și *Octavian Popescu* jud. cerc. Făget (distr. proc. Lugoj).

Moștenire de 120.000.000. Codreanul (jutar de pădure) *Petru Vara* din Dumbrăvița-română a moștenit dela un unchiu al nevetei sale o sută douăzeci milioane de florini. Ludovic Schmidt emigrase de mult în America; mama nevetei lui Vara povestea adese ori despre fratele ei dus în America și spunea că și-a făcut acolo avere. După moartea bătrânei nu mai amintea nimeni despre unchiul de peste mări, îl uitaseră de tot. Acum de curând pe o cale oarecum a ajuns în casa lui *Petru Vara* o gazetă în care se spunea că se caută moștenitorii milionarului Schmidt, răposat în America. Nevetei și-au venit în minte vorbele mamei sale despre unchiul emigrat, și făcând demersuri — s'a constatat oficios, că nevasta lui *Petru Vara* e unica moștenitoare a milionarului. Acum norocoșii de ei se pregătesc din greu să meargă la America pentru a-și lua moștenirea. Bărbatul a cerut chiar informațiuni dela un avocat, care și-a spus că are să dureze călătoria cam două săptămâni, apoi cu umbletul pe la judecătorii încă vor trece cam două săptămâni, așa că tur-retur le va trebui vre-o lună și jumătate. »E rău — arăspuns bietul codrean — cum se capăt eu atâta amar de urlaub dela domnu Oberförster?!«

Se vede că nici idee nu are despre imensitatea moștenirii.

INFORMAȚIUNI.

Cel mai potrivit cadou, de Crăciun și Anul-Nou, este fără îndoială un produs literar în limba națională.

Un astfel de produs a apărut chiar acum: *Din scrierile lui Ioan Pop Retezanul, Novete și schițe*, vol. I, broșura II, de cinci coale, tipar frumos și cuprinde novelele: *Nusana Alec*, *Popa Toma*, *Salvina* și *Susana cea nebună*. Prețul 55 cr.; broșura I cuprinde: *Biserica pocăinței*, *Blandocul* și *O inimă nobilă*. Această broșură e 40 cr. Ambele se pot comanda dela autorul *Ioan Pop Retezanul*, în Sibiu (Querghasse 15).

O bună firmă veche întâlnim earăși în apropierea Crăciunului, aceasta este recunoscuta parfumerie Meltzer, care o mai recomandăm odată p. t. abonenți.

Cel-ce are grije de sănătatea sa, să bea apă amară »Franz Josef«, care de mai bine de 20 ani se trimite în toată lumea și este recunoscută ca singurul mijloc natural salin purgativ. Această apă se poate căpăta pretutindena.

Știri mărunte. Veduva C. Galitzer din Chichinda-mare a răposat în etate de 105 ani.

— Căpitanul pensionat Zanotti din Bozeș în urma tăierei unei bătăi a murit de intoxicație de sânge.

— Soția lui Andreiu Salicea din Cluj a murit subit ieri dimineață.

— Dr. Cornel Petriciu, subnotar la judecătoria cercuală din Bozeș, e numit subjude la aceeași judecătorie.

— La Halmagiu a fost ales notar cercual concurentul român Iuliu Grozescu.

Daruri de Crăciun

la »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«.

Precum s'a mai amintit în ziarul nostru comitetul *Reuniunei meseriașilor* nostri au luat laudabila hotărâre de a împărți în presara Crăciunului între băieții săraci (copii și copile de școală ucenici și calfe) daruri, ce constau din alimente (colăcei, poame etc.) și eventual din îmbrăcăminte. În scopul căștigării lucrurilor de împărțit se face prin aceasta apel la toate inimile nobile ale creștinilor nostri. Darurile fie în alimente, fie în vestiminte sau în bani, se predau în localul Reuniunei (strada Urezului nr. 14) cu începerea de Luni, 1 Ianuarie n. 1900. În acest scop au intrat până acum dela *Teodosie Lobonț*, proprietar în Hepria (lângă Alba-Iulia) 2 fl. *Constantin Cothșel*, preot în Cortege (Munții-Apuseni) 2 fl. *Pantaleon Lucușă*, căp. pens 1 fl. 50 cr. Mai departe s'au oferit cu daruri: d-na Bugarsky, Ana Crișan n. Vește-mean, Malvina Verzariu și d-nii N. Ivan, as. cons., I. Muciu, Dr. I. Ben, diacon. Cămpean, C. Popp (Albina), frații Moga (franzelari), subloc. Jean Luxenberg, firma comercială *Nedelcovic, Krasowsky*, Is. Ascher; cad. de preot dl Aron Roman (Luncou-de-sus, comit. Hunedoarei), comerc. Nadași etc. etc.

Tribuna Literară.

„Frați cu frați“.

— Români la Roma. —

Inițiatorul »Albumului Macedo-Român« și autorul »Voicilor Latine« a mai adaus o publicațiune frumoasă la seria lungă de scrieri cari ilustrează vieța sa laborioasă devotată cauzei naționale, în sensul cel mai larg și mai înalt al cuvântului.

Di V. A. Urechia, venerabilul bătrân cu inimă tinăreă și întotdeauna încălzită de ideal, a mai scos o carte importantă și frumoasă, care poarta titlul de mai sus.

E o complectă dare de seamă despre memorabila sărbare dela *Forul Traian* în Roma, dimpreună cu întreg dosarul chestiunei. Corespondența inițiatorului, dl Urechia, cu bărbății competenți ai României și Italiei, pentru realizarea ideii, descrierea amănunțită a zilelor ce Români au petrecut la Roma, sărbările din 12 Octomvrie 1899, voiele din presa italiană și franceză, telegrame, discursuri, poezii, — în fine tot ce s'a manifestat și s'a produs în raport cu mărețul act de omaj al Românilor cătră Traian și Roma.

Și peste toate aceste 23 ilustrațiuni, cari ne arată aproape toate momentele însemnate ale sărbării, după fotografii instantanee.

E o carte podoabă fiecărei case românești, care ne grăbim a o anunța atențiunii tuturor Românilor.

S'a tipărit la institutul de arte grafice *Minerva*, și asta e destulă garanță despre execuțiunea artistică. Costă 3 lei și 50 bani (1 fl. 75 cr.) și se poate procura și prin librăria noastră.

INFORMAȚIUNI.

Cel mai potrivit cadou, de Crăciun și Anul-Nou, este fără îndoială un produs literar în limba națională.

Un astfel de produs a apărut chiar acum: *Din scrierile lui Ioan Pop Retezanul, Novete și schițe*, vol. I, broșura II, de cinci coale, tipar frumos și cuprinde novelele: *Nusana Alec*, *Popa Toma*, *Salvina* și *Susana cea nebună*. Prețul 55 cr.; broșura I cuprinde: *Biserica pocăinței*, *Blandocul* și *O inimă nobilă*. Această broșură e 40 cr. Ambele se pot comanda dela autorul *Ioan Pop Retezanul*, în Sibiu (Querghasse 15).

Sociți în Sibiu.

La 30 Decembrie n. 1899.

Hotel »Impăratul Romanilor«: Hoehschild, director din Agnita; Salmea, înșător din Cineamare; Harmine, arhitect din Budapesta; Polgar, Lipovitz, din Budapesta, Ilutter din Sebeșul-săseș, comercianți.

Hotel »Neurhner«: Cav. de Scheibenhof, major din Alba-Iulia; Pogány, oficial din Deva; Dr. Vidov, avocat din Ibașfalău.

Hotel »Meltzer«: Stratimirovici, locotenent din Viena; Elekes, oficial din Keresd; Csiky, aciojor din Budapesta; Covi din Căneni, Vaszi din Lotru, comercianți; Schmidt, măcelar din Căneni; Berner cu soția, petrar din Riu-Vadului; Seltea, privatier din Rimnic; Crăciun, econom din Dostat; Janosó, cassar din Micăsăș.

Hotel »Habermann«: Vanutz, econom din Rimnic.

MAI NOU.

Răboiul.

Depeșele de azi au adus știri despre unele atacuri mai mici. Astfel s'a întâmplat în 25 l. c. un atac lângă *Chioveley*. Englezii au pușcat cu granate asupra Burilor, cari săpau la șanțuri. Burii s'au retras.

Tot în ziua aceea Burii au bombardat Ladysmith-ul de pe dealul *Zeimhulvana*, cauzând mari stricăciuni. Orașul e tot mai strimtorat.

În *Transvaal* s'a început secerișul. Se spune, că recolta e escelentă, ceea-ce încurajează și mai mult pe Buri Lucrările de câmp le isprăvesc femeile și Negrii.

În *Anglia* continuă pregătirile. Se înrolează mulțime de voluntari. În 4 Ianuarie va pleca la Africa corpul al VII-lea de armată.

Se afirmă, că planul generalului *Roberts* este să străbată în Orange, direct la *Bloemfontaine*. *Kimberley* și *Mafeking* vor fi deocamdată lăstate afară din combinațiunile de operațiune.

Aiurările presei maghiare.

Ziarele maghiare continuă a se ocupa — în felul lor — cu chestiunea Iancu.

»Házánk« îndeamnă într'un prim-articol guvernul să ne lovească crâncen — nu cumva opinia publică maghiară să dorească revenirea lui *Bánffy*, care e vestit pentru înfrânarea naționalităților... (Al dracului argument!)

»Egyetértés« se mângâie cu aserțiunea că numai tribuniștii agită pe când massa poporului e — mulțumită! Drept dovadă citează din reptila »Controla«, care de altfel numește afacerea »procedura nesocotită a procurorului nenorocit«.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Duminecă, 31 Decembrie n.

ALS ICH WIEDERKAM.

Comedie în 3 acte, de Blumenthal și Kadelburg.

(Continuare la piesa »Im weissen Rössl«).

Luni, 1 Ianuarie n. 1900.

La 3 ore d. a.:

DIE REGIMENTSTOCHTER.

Operă comică în 2 acte, de Donizetti.

Seara la 7 ore:

ALS ICH WIEDERKAM.

Comedie în 3 acte, de Blumenthal și Kadelburg.

Martți, 2 Ianuarie n.

DER WALDMEISTER.

Operetă în 3 acte, de G. Davis. — Musică de I. Strauss.

Începutul la 7 ore seara.

Apa amară purgativă

„Francisc Iosif“,

premiată cu 10 medali de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analisând numita apă zice:

„Apa amară purgativă

„Francisc Iosif“

o întrebunțare totdeauna bucuroasă în casuri corespunzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se presentă fără nici o apariție secundară neplăcută.

Cluj, August 1897. [116] 25—25

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p. «

Se capătă în tot locul.

Direcțiunea în Budapesta.

Pentru redacție și editură responsabili: Andreiu Baltes Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

De Crăciunul 1899!

Ca în toți anii, suscit în memorie onoratei mele clientele, că eșopita e gata și deamă și acum de vîzută.

Cassate de parfum, garnituri de toilette, de aparate pentru ars pîrl și instrumente de ras, cum și toți ceilalți articli ai acestei branșe, numai de cea mai bună calitate și cea mai curată confecționare. [395] 5-8

Parfumeria Meltzer,
strada Cisnădiei, palatul comandei de corp.

Bolnavi de nervi și de boale genitale
și mulțumesc însănoșarea universal-renumitului

Institut Dr. Mitzger

Budapesta VI., în Piața-Teresia 44.

Acest institut special, care în ce privește confortul și eleganța este unic în felul său, se recomandă în cel mai călduros mod.

Însănoșarea grabnică surprinzătoare după
metodul de cură „Katophorese“,
care întrece mult în efect pe toate celelalte metode, într-cât chiar și cele mai complicate forme ale morburilor grele de sânge și de piele, siphilis, morburii femeiești, îndeosebi casuri de slăbiciuni virile, impotență, provenite din păcatele tinerețelor, — se curează radical și pentru totdeauna în sale de cură hydro-electroterapice. [390] 6-10

Onorar după deplina curare. — La scrisori se răspunde franco.

Tot felul de pielării lucrate

Articoli ce se țin de păpucărie și reenisite. Aperturi de piele, lack, vachs, ață și spagat recomandă on. public și militarilor în marfă bună recunoscută și cu prețuri cât se poate de ieftine, în detal și în mare, firma comercială

I. Gottstein's Sohn.

(Proprietar, Adalbert C. Gottstein) în Sibiu, Piața-mică nr. 5.
Spre deosebită atențiune.

NOU!

Nu mai purta d-ta papuci fără cuptușeala de talpă de Asbest a lui Dr. Högyes, brevetată.

Să ne apărăm picioarele de frig, umezeală și răcire.

Să ne păzim de falsificate!

Numai talpele provăzute cu această vignetă de brevet sînt veritabile

Nu mai există dureri de picioare!

Nici bătăture, nici sudori de picioare, nici îngroșarea pielei, nici ferbențel.

După scurt timp de purtare, cei cari își provide papucii cu cuptușeala de talpă Asbest de a lui Dr. Högyes, brevetată în întreagă lumea, capătă umblet ușurel.

Prețurile:

Talpi de nêsip, pârchea 40 cr., talpi de Asbest de tesătură simplă 60 cr., de grosime dublă 1 fl. 20 cr.

Că cuptușeala de talpă Asbest e excelentă, dovedește mai mult faptul, că armatei comune ces. și reg. și honvazimei reg. ung. s'au furnizat până acum 22.500 pârchei.

O pârche de talpi de Asbest, chiar și la cel mai apăsător umblet ține un an de zile.

Spedare numai cu rambursă, ori pe lângă plățirea anticipativă a banilor.

Deslușiri, prospecte și declarațiuni de mulțumita, gratis.

Vînzători mai departe, pe lângă condițiuni mai favorabile se caută.

Comandă din afară se execută cu îngrijire. Spedare cu rambursă.

Pentru vînzători deosebită reducere de prețuri.

Declarațiuni de recunoștință.

Oficiul maresăliei de curte a Alteței Sale Archiduceului Leopold Salvator.

Fabrică de mărfuri de Asbest.

Alteța Sa ces. și reg. Archiduce Leopold Salvator este extraordinar de mulțumit cu papucii cuptuși cu talpă de Asbest. Alteța Sa a întrebuițat acești papuci la excursiuni mai lungi și a simțit, că picioarele nu i-s'au oboisit așa, cum în alți papuci ordinari s'ar fi oboisit. Trimite o pârche de papuci pentru vînat, ca după modelul acelor să faceți alții cuptuși cu talpă de Asbest, la același păpucar și apoi să-i trimiteți aici.

Creдем, că acești papuci de vînațoare vor fi tot așa de buni și corăspunzători, precum au fost papucii de salon.

Agram, la 8 Iulie 1898.

Krahl,

capitan de husari.

Fostul ministru-president al Ungariei, president al judecătoriei administrative, scrie următoarele:

Stimate ale Doctor!

Papucii cu cuptușeala de Asbest s'au dovedit a fi excelenți, umblu firm și neforțat; toate durerile în picioare mi-s'au sfîrșit, așa că — așa cred — boala mea de picioare nu mai are lipsă de nici o cură medicală.

Îți mulțumesc pentru binevoitorul sfat

Danoș, la 17 Septembrie 1897.

stimător:

Alexandru Wekerle.

[265] 19-52

Prăvălie de obiecte aparținătoare păpucăriei și de reenisite de atelier.

Nr. 1203-1899
prim. com.

Publicațiune.

Din partea subscisei primării comunale se face cunoscut, cumcă în 14 Ian. 1900, la 2 ore după amiază, se va da prin licitațiune publică minuendă, care se va ține în cancelaria comună din Veștem, clădirea — prin anectare la edificiul existent al cancelariei comunale — încă a unor odăi spre mărirea cancelariei.

Prețul strigărei se fixează după planul de clădire și preliminarul speselor cu 1050 fl. v. a.

Doritorii de a licita sînt deobligați a depune 5% dela prețul strigărei, ca vadiu.

Planul și preliminarul de spese se pot privi în orele oficioase la cancelaria subscrisului oficiu. [397, 2-2]

Veștem, în 18 Decembrie 1899.

Primăria comună:

I. Bozdoc, primar.
Ieronim Spornic, notar.

Cualități bune, probate,
în
stofe pentru haine
de bărbați
trimite [292] 21-22
despărțământul de postovării
al firmei
Kastner & Öhler, în Graz.
Specialitate:
Postav (Loden) de Stiria.
Mustre gratis.
Prețuri fixe.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut:

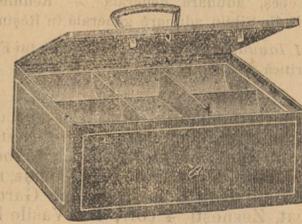
„Călinarul Poporului“
pe anul 1900.

Prețul 20 cr. + 5 cr. porto.

Cel mai acomodată cadou de Crăciun

este în zilele noastre o cassă ori cassetă sigură în contra focului și furilor.

[391] 4-5

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu, strada Poplăcei nr. 8.

Foarte elegante cutioane pentru juvaericele, casete sigure în contra focului și furilor, cu izolatură de asbest, casete în format înalt și lat, cu cuptușeală, fiind secret și aparat de legare.

Toate suflate elegant cu nickel și obduse cu lack, în toate mărimile și prețurile, mare deposit, dela 7 fl. în sus.

Prețurante gratis și franco. — Vînzătorilor rabat.

Declarațiune publică!

Subsemnatul institut artistic de portrete, spre a nu fi constrîns să-și dimită portretistii eminent și artistic instruați și spre a le procura ocupațiune a hotărît, pentru timp scurt și numai până la revocare, a furnisa publicului

pe preț numai de 7 fl. 50 cr.

(abia jumătate din prețul sumei de confecționare)

un portret în mărime naturală

(bustă)

în pervazuri pompoase, elegante, negre-aurite-barock

a căror valoare reală e cel puțin 40 fl.

Cine dorește deci să aibă portretul său propriu, ori al soției, copilor, părinților, frăților sau al altor persoane lui scumpe, chiar și al rudeniilor ori amicilor de mult răposati, n'are decât să trimită fotografia, fire-ar aceea în ori-ce poziție, și în restimp de 14 zile va avè un portret, care de sigur îi va face cea mai mare surprisă

Lăcra la portret se compută în prețul portretului.

Comandă, cu accluderea fotografiilor, cari împreună cu portretul gata se vor returna nedeteriorate, se primesc pentru prețul de mai sus, numai până la revocare, pe lângă rambursă, ori anti-parea banilor, la

institutul artistic de portrete

„Kosmos“

în Viena, Mariahilferstrasse nr. 116.

[298] 12-14

Pentru lucrarea eminentă, artistică și pentru sêmănarea perfectă a portretelor se garantează.

Scrisori de recunoștință și mulțumită, în număr foarte mare, stau la dispoziție spre vedere publică pentru ori-cine.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[159] 27-52

Representant pentru Transilvania: Andreiu Török, fabrică de mașini agricole, Sibiu

Săptămâna penultimă!

în preț de 100.000 cor.

5 câștiguri à 20.000 cor. etc.

în bani gata cu detragero de 20%

sînt cel mai frumos și mai practic

CADOU DE CRĂCIUN.

Se pot câștiga cu un los de al

[355] 6-

marei loterii filantropice

în favorul reuniunii policlinice din Budapesta (spital).

Fiecare los joacă la toate 6 tragerile fără a se plăti ceva ulterior pentru el, astfel se pot câștiga cu un singur los toate 6 câștigurile principale în valoare de 200.000 cor.

Prima sortire irevocabil la 4 Ianuarie 1900.

Losuri se capătă la: „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.